

Üzeyir Hacıbəyovun əsərlərinin biblioqrafiyası

Mənbə: Azərbaycanın Elm və Mədəniyyət Xadimləri. Üzeyir Hacıbəyov. Biblioqrafiya.

Redaktorlar: Elmira Abasova, Z. Safarova, T. Sadıxova. Bakı: Elm, 1978, s. 44-62.

Üzeyir Hacıbəyovun irsinə həsr olunmuş HAJİBEYOV.com saytı.

© 2001 Azerbaijan International

Rus dilindən Azərbaycan dilinə tərcümə: Fəridə Sadıxova

Vebdizayn: Arzu Ağayeva

OPERALAR

MUSIQİ ƏSƏRLƏRİ

1907

1. Leyli və Məcnun - ilkin variantda beş pərdəli, altı şəkilli, sonrakı redaktələrdə isə dörd pərdəli, altı şəkilli.

Məhəmməd Füzulinin eyni adlı poeması əsasında Üzeyir Hacıbəyovun librettosu.

12 (25) yanvar, 1908 - Bakıda H. Z. Tağıyev adına Teatrda premyera (İndiki Ş. Qurbanov adına Dövlət Musiqili omediya Teatrı). Baş rollarda: H. Sarabski (Qeys-Məcnun), A. Fərəcov (Leyli), M. M. Məmmədov (Əbdül-Qeys), İ. Gasimov (Ummul-Qeys), D. Dağıstanlı (ibn Salam); əngərli (Zeyd). Rejissor: A. Ərəblinski, Dirijor: A. Haqverdiyev, Tarda ifa edənlər: Q. Primov və Ş. Axundov.

Operanın daha iri həcmli yeni quruluşu - M. F. Axundov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı; 1935 - quruluşçu rejissor S. Dadaşov, 1955 - rejissor A. Həsənov, rəssam İ. Seyidov. Yeni orkestr redaktəsinin müəllifi N. Əliverdibəyov (1959). Opera Zaqafqazıyanın, Orta Asiya və İranın bir sıra şəhərlərində göstərilmişdi. Libretto rus və erməni dillərinə tərcümə edilmişdi.

Nəşr. Libretto (Azərbaycan dilində). Bakı, 1915, 1917, Orucov Qardaşlarının Tipoqrafiyası. M. F. Axundov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı, 6 səhifə. Kitab: Üzeyir

Hacıbəyov, Əsərləri, 1-ci cild, Bakı. Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Nəşriyyatı, 1964, s.17-41.

Məcnunun atasının ariyası. Rus mətni: A. Yakovlev. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Leyli və Məcnun, Arşın Mal Alan operalarından parçalar (səs və fortepiano üçün). Moskva: Muzqiz, 1938, s.17-24. Bakı. Azmuzqiz, 1953. Rus mətni: S. Nevedov, 9 səhifə. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Səs və fortepiano üçün. Tərtib və redaktə edəni: A. Abbasov, Bakı, Işıq, 1975, s. 3-9.

Qızların xoru Bu gələn yara bənzər. Sözləri Füzulinindir. Rus mətni: M. Artsıbaşev. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Leyli və Məcnun, Arşın Mal Alan operalarından parçalar (səs və fortepiano üçün). Moskva: Muzqiz, 1938, s. 9-11.

Xor Məcnun, Məcnun, dur gedək, bu rəqibin evidir. Rus mətni: M. Artsıbaşev. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Leyli və Məcnun, Arşın Mal Alan operalarından parçalar (səs və fortepiano üçün). Moskva: Muzqiz, 1938, s. 12-16.

Leyli və Məcnun operasından parçalar: qızların xoru, Məcnunun atasının ariyası və s. Kitab: SSSR-i xalqlarının klassik musiqisinin antologiyası. Tərtib edəni: L.Qinzburq, 2-ci buraxılış. Moskva: Muzgiz, 1956, s. 272-285.

Leyli və Məcnun operasından seçilmiş parçalar (səs və fortepiano üçün). Bakı, Azmuzqiz, 1958, 30 səhifə.

Operanın klaviri. Librettonu rus dilinə tərcümə edəni: V. Qafarov. Bakı, Azmuzqiz, 1959, 183 səhifə.

Leyli və Məcnun operasından qadınların xoru. Kitab:Akkordeonçunun repertuarı, 13-cü buraxılış. Moskva: 1968, s. 19-20

Leyli və Məcnun və Koroğlu operalarından parçalar. 4-əlli fortepiano ifası üçün transkripsiya: M. Əliyeva və Y. Perevertaylo. Bakı, Azmuzqiz, 1968, 23 səhifə.

Üzeyir Hacıbəyov və Müslim Maqomayevin operalarından seçilmiş parçalar. Forteplano üçün aranjman: M. Əliyeva. Bakı, Azmuzqiz, 1958, 34 səhifə.

Qramofon yazılışı: Leyli və Məcnun. Dörd pərdəli opera. MONO 33D-027835-38. İfaçılar: R. Muradova (Leyli), A. Babayev (Məcnun), Q. Həsənova (Leylinin anası), A. Bünyadzadə (Leylinin atası), Q. Məmmədov (Qeysin atası), B. Həşimov (ibn Salam), M. Bədirov (Novfəl), S. Əliyev (Zeyd). M. F. Axundov adına Azərbaycan Opera və Balet Teatrının xor və orkestri. Tar: V. Mənsurov; kamança: M. Novruzov. Dirijor: A. Bədəlbəyli.

1909

2. Şeyx Sənan - Dörd hissəli libretto. Üzeyir Hacıbəyov. Xalq əfsanəsinin motivlərinə əsasən.

30 noyabr (13 dekabr) 1909 - Nikitin Qardaşlarının Teatr-Sirkində premyera. Baş rollarda: H. Sarabksi (Şeyx Sənan), Leyla xanım ləqəbli Tamara Boqatko (Xumarə), M.X. Terequlov (Xumarənin atası), M. A. Əliyev (Qiko). Rejissor: H. Şərifov. Dirijor: Üzeyir Hacıbəyov. Sonrakı illər opera səhnələşdirilməmişdi (əlyazmalar tapılmamışdır).

1910

3. Rüstəm və Zöhrab - Dörd hissəli libretto. Üzeyir Hacıbəyov. M. Firdovsinin motivləri əsasında.

12 (25) noyabr - Bakıdakı H. Z. Tağıyev Teatrında premyera. Baş rollarda: H. Sarabski (Zöhrab), A. Ağdamski (Təxminə), M. X. Terequlov (Key-Kavus), M. M. Məmmədov (Səmənxan). Rejissor: H. Sarabski, Rejissorun köməkçisi: X. Hüseynov. Dirijor: Üzeyir Hacıbəyov.

6 mart, 1915 - Bakıdakı H. Z. Tağıyev Teatrında yeni redaktədə dirijor-bəstəkar Müslüm Maqomayevin benefisinə həsr olunmuş premyera.

Nəşr. Libretto (Azərbaycan dilində). Kitab: Üzeyir Hacıbəyov, Əsərləri, 2-ci cild. Bakı, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Nəşriyyatı, 1965, s. 379-395 (not materialları aşkar edilməmişdir).

1912

4. Şah Abbas və Xurşud Banu (Şah Abbas və Xurşud Banu) - Dörd hissə, altı səhnə. Əlyazma. Üzeyir Hacıbəyovun xalq əfsanəsi motivləri əsasında yazdığı libretto.

10 (23) mart, 1912 - Nikitin Qardaşlarının Teatr-Sirkində premyera. Baş rollarda: H. Sarabski (Şah Abbas), A. Ağdamski (Xurşud Banu), M. X. Terequlov (Mestavar), M. M. Məmmədov (baş vəzir), M. Kazımovski (Təlxək). Rejissor: H. Ərəblinski, rejissorun köməkçisi: X. Hüseynov, xormeyster: M. X. Terequlov. Dirijor M. Maqomayev. Tar ifaçısı Ş. Axundovun rəhbərliyi altında olan Şərqi orkestri də tamaşada çıxış etdi. Tamaşa Zaqafqaziya və İranın bir sıra şəhərində səhnələşdirilmişdi. Libretto fars dilinə tərcümə olunub. O, 20-ci illərin sonuna dək Azərbaycan Opera və Balet teatrının repertuarına daxil idi.

Nəşr. Libretto. Bakı, Orucov Qardaşlarının tipografiyası (Azərbaycan dilində), 1912, 1917. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Əsərləri. 1-ci cild, Bakı, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Nəşriyyatı, 1964, s. 117-148.

1-ci aktdan Xurşud Banunun ariyası. Kitab: Məktəb nəğmələri. Bakı, Azərbaycan Not Nəşriyyatı, 1924-1925, s. 4.

1912

5. Əsli və ərəm - Dörd hissə, altı şəkil. Əlyazma. Üzeyir Hacıbəyovun aşığı dastanı motivləri əsasında yazdığı libretto.

18 (31) may, 1912 - Bakıda, Mayılov Teatrında (indiki M. F. Axundov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı) premyera. Baş rollarda: H. Sarabski (Kərəm), A. Ağdamski (Əsli), M. X. Terequlov (erməni keşişi Arsen), M. M. Məmmədov (İsfahan şahı). Rejissor H. Ərəblinski, dirijor Üzeyir Hacıbəyov, xormeyster M. X. Terequlov.

Opera M. F. Axundov adına Azərbaycan Opera və Balet Teatrının repertuarında möhkəm yer tutmuşdur. O, 1957-ci ildə yeni orkestr redaktəsində tamaşaya qoyulmuşdur. Redaktə edəni: N. Əliverdibəyov, dirijor A. Bədəlbəyli. Opera Zaqafqaziya, Dağıstan, Orta Asiya və İranın bir sıra şəhərlərində tamaşaya qoyulmuşdur. Libretto fars dilinə tərcümə olunmuşdu.

Nəşr. Libretto. Bakı, Orucov Qardaşlarının tipografiyası (Azərbaycan dilində), 1914. Bakı, M.F. Axundov adına Azərbaycan Opera və Balet Teatrı, 1941, 6 səhifə. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Əsərləri. 1-ci cild. Bakı, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Nəşriyyatı, 1964, s. 149-179.

Xor Axşam oldu. Kitab: Məktəb nəğmələri. Bakı. Azərbaycan not nəşriyyatı, 1924-1925, səh. 2-3.

1915

6. Harun və Leyla - beş pərdəli libretto. Üzeyir Hacıbəyov. Xalq əfsanəsi motivləri əsasında. Opera bitirilməmişdi.

Nəşr. Libretto. Bakı, Orucov Qardaşlarının tipografiyası (azərbaycan dilində), 1915; Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Əsərləri, 1-ci cild. Bakı, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Nəşriyyatı, 1964, s. 225-257.

1936

7. Koroğlu. Beş pərdəli libretto. H.İsmayılov. Sözləri: M.S. Ordubadi. Aşığı dastanının motivləri əsasında.

30 aprel, 1937 - Bakıda Axundov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında premyera. Baş rollarda: Bülbül (Rövşən), G.İsgəndərova (Nigar), M. T. Bağırov (Həsən-xan), A. Zülalov (Ehsan-paşa), B. Mustafayev (İbrahim-xan), H. Hüseyinov (Həmzə-bəy), G.İsgəndərov (Təlxək), M. Paşayeva (saray müğənnisi). Rejissor: H. Hidayətzadə, dirijor Üzeyir Hacıbəyov, rəssamlar R. Mustafayev və M. Sagiyan, baletmeyster İ. Arbatov, prima-balerina Q. Almaszadə.

1941-ci ildə Koroğlu operası SSSR-i Dövlət Mükafatına layiq görülmüşdür.

1938-cü ildə libretto rus dilinə tərcümə olunmuşdur. Sətri tərcümə: D. Paşayev, şeri tərcümə İ. İvnev, 1943-cü ildə isə L. Zaltsman.

1938-ci ildə opera Moskvada keçirilən Azərbaycan İncəsənətinin Birinci Dekadası günlərində göstərilmişdir. Rejissor: İ. Hidayətzadə, dirijor: A. Həsənov, rəssam: R. Mustafayeva, rollarda: Bülbül (Rövşən), .Qriqoryan, Q. İsgəndərova (Nigar); M. T. Bağırov, M. Levin (Həsən-xan), A. Sultanov, V. Nikolski (İbrahim-xan), İ. Eloğlu, B. A. Mustafayev (Ehsan paşa), A. Anatollu, Q. İsgəndərov (Təlxək), M. Paşayeva, A. Rzayeva (saray müğənnisi), H. Hüseynov (Həmzə-bəy).

1943-cü ildə opera ilk dəfə olaraq rus dilində səhnələşdirilmişdi. Rejissor: İ. Hidayətzadə, musiqi quruluşunun bədii rəhbəri və dirijor Niyazi, rəssam A. Filipov, baletmeyster S. Kevorkov, xormeyster Y. Qrossman. Rollarda: A. Drozdov (Rövşən), Qriqoryan, M. Titarenko (Nigar), Knijnikov (Həsən-xan), V.Nikolski (İbrahim-xan), S.Nevedov (Ehsan-paşa), Y. Dvorkin (Həmzə bəy), Q. İsgəndərov (Təlxək), V. Fadeyeva (müğənni) və s.

1941 ildə opera İranda M. F. Axundov adına Azərbaycan Opera və Balet Teatrının oraya qastrol səfəri zamanı da göstərilmişdir. 1959-cu ildə opera yeni səhnə quruluşunda Moskvada keçirilən Azərbaycan İncəsənətinin İkinci Dekadası günlərində də göstərilmişdir. Dirijor: Niyazi, quruluşçu rejissor: M. Məmmədov, rəssam A. Fətəliyev. Rollarda: Bülbül, L. İmanov, İ. Cəfərov, T. Əliyev (Rövşən), F. Əhmədova, R. Muradova (Nigar), A. Bünyadzadə, F. Mustafayev (Həsən-xan), J. Qafarov , H. Əliyev (İbrahim-xan), F. Mehdiyev, M. Topçiyev (Ehsan-paşa), .Məmmədov, F. Mehdiyev, .Yaqubov (Həmzə bəy), .Məmmədov, H. Hüseynov (Təlxək), X. Qurbanova, R. Cabbarova (saray müğənnisi) və s.

1975-ci ildə Bakıda Koroğlunun yeni quruluşu həyata keçirilmişdi (Üzeyir Hacıbəyovun 90-illik yubileyinə həsr olunmuşdu). Dirijor R. Abdullayev, rejissor F. Səfərov, quruluşçu rəssam T. Salaxov, baletmeyster Q. Almaszadə, xormeysterlər N.Məlikov, Q.Koryaqın. Rollarda: L. İmanov (Koroğlu), F. Əhmədova (Nigar), F. Mustafayev (Həsən-xan), .Əliyev (İbrahim-xan), .Məmmədov (Ehsan-paşa), F. Mehdiyev (Qəmzə bəy), Q. Məmmədov (Təlxək), S. Əzimi (saray müğənnisi).

Koroğlu həmçinin aşağıdakı şəhərlərin opera səhnələrində də ifa edilmişdir: Aşqabad (1939, türkmən dilində), Yerevan (1942, erməni dilində), Daşkənd (1950, özbək dilində).

Nəşr. Rus dilində libretto. Bakı, İncəsənət işləri üzrə idarə, 1938. Bədii aranjman P. Pavçenkonun, Tərcümə edəni D. Paşayev, s. 30-34. Bakı, M. F. Axundov adına Azərbaycan Opera və Balet Teatrı, 1942; Bakı, M. F. Axundov adına Azərbaycan Opera və Balet Teatrı, 1962, 19 səhifə. Kitab: Ü. Hacıbəyov. Əsərləri, 1-ci cild, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı, 1964, s. 270-307.

1-ci aktdan Nigarın ariyası (səs və fortepiano üçün). Rus dilinə tərcümə edəni M. Artsibaşev. Moskva: Muzqiz, 1938. 1-ci aktdan Nigarın ariyası. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov, Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Tərtibatçı və redaktor A. Abbasov. Tərcümə edəni L. Zorin. Bakı, Işıq, 1975, s. 35-41.

2-ci aktdan Nigarın ariyası (səs və fortepiano üçün). Rus dilinə tərcümə edəni A. Artsıbaşev. Moskva: Muzqiz, 1933. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Tərtibatçı və redaktor A. Abbasov. Tərcümə edəni L. Zorin. Bakı, Işıq, 1975, s. 42-48.

3-cü aktdan oroğlunun ariyası (səs və fortepiano üçün). Rus dilinə tərcümə M. Artsıbaşevindir. Moskva: Musqiz, 1938. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov, Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Səs və fortepiano üçün. Tərtibatçı və redaktor A. Abbasov. Tərcümə edəni L. Zorin. Bakı, Işıq, 1975, s. 23-34.

4-cü aktdan aşiq mahnısı (səs və fortepiano üçün). Rus dilinə tərcümə M. Artsıbaşevindir. Moskva: Muzqiz, 1938.

3-cü aktdan oroğlunun ariyası (səs və fortepiano üçün). Bakı, Azmuzqiz, 1945. 14 səhifə.

Koroğlu operasından klavir. Moskva: 1938, 39 səhifə.

Koroğlu operası mövzusunda fortepiano üçün fantaziya. Transkripsiyanın müəllifi Q. Burnşteyn. Bakı, Azmuzqiz, 1940, 39 səhifə; 1957, 27 səhifə.

Nigarın ariyası mövzusunda violonçel üçün variasiyalar. Müəllifi B. Zeydman. Bakı, Azmuzqiz, 1942.

Aşiq mahnısı. Kitab: Yüngül aranjmada 50 pyes və parçalar. Bakı, Azmuzqiz, 1940.

5-ci aktdan rəqs (tar və fortepiano üçün). Azmuzqiz, 1950, 10 səhifə.

1-ci və 2-ci aktlardan Nigarın ariyası (səs və fortepiano üçün). Bakı. Azmuzqiz, 1951, 17 səhifə.

Operadan uvertüra. Partitura. Bakı, Azmuzqiz, 1951. 32 səhifə.

Koroğlunun ariyası, aşiq mahnısı və şikəstə. Bakı, Azmuzqiz, 1951, 25 səhifə.

2-ci aktdan Həsən xanın ariyası (səs və fortepiano üçün). Bakı, Azmuzqiz, 1952, 12 səhifə.

Koroğlu. lavir, A. Abbasovun redaktəsi. Mətnin rus dilinə tərcüməsi L. Zorinindir. Moskva: Muzqiz, 1952, 440 səhifə. Moskva: Sovet bəstəkarı, 1970, 433 səhifə.

2-ci aktdan rəqslər (tar və fortepiano üçün). Bakı, Azmuzqiz, 1955, 19 səhifə + 4 səhifə.

Uvertüra. Nəfəsli orkestr üçün. N.Kərimovun aranjanı. Bakı, Azmuzqiz, 1964, 29 səhifə.

Koroğlu operasından oroğlunun ariyası. Vokalistin konsert repertuarı. Forteplano ilə müşayiət olunan tenor üçün. Rus mətni M. Artsıbaşevindir. Moskva: Muzıka, 1967, səhifə 7-11.

Koroğlu. lavir. A.Abbasovun redaktəsi. Mətnin rus dilinə tərcüməsi L. Zorinindir. Moskva: Sovet bəstəkarı, 1970, 433 səhifə.

Qramofon yazması. Koroğlu operası. MONOD 05310-15. Çıxış edənlər: L. İmanov (Koroğlu), M. Bədırov (Alı), F. Əhmədova (Nıgar), A. Bünyadzadə (Həsən-xan), D. Qafarov (İbrahim-xan), F. Mehdiyev (Həmzəbəy), Q. Yaqubov (Vəli), F. Mehdiyev (Nadir), M. Topçuyev (Ehsan-paşa), İ. Məmmədov (Polad), .Məmmədov (Təlxək), X. Rzayev (Eyvaz), R. Cabbarova (müğənni). M. F. Axundov adına Azərbaycan Opera və Balet Teatrının xor və orkestri. Dirijor - SSSR xalq artisti Niyazi.

1945

8. Firuzə - Beş pərdəli libretto. Üzeyir Hacıbəyov. Xalq əfsanəsi motivləri əsasında (ilkin adı Şəhra-Banu). Opera bitirilməmişdir.

Nəşr. Libretto. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Əsərləri. 1-ci cild. Bakı. Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı, 1964, s. 259-269.

Firuzənin ariyası (geri qalan not materialları aşkar olunmamışdır). Tərcümə edəni Y. Fidler. Moskva: Muzqiz, 1949, 12 səhifə. Tərcümə edəni P. Pavçenko. Moskva: Muzqiz, 1956, 12 səhifə. Kitab: Uşaq albomu (fortepiano üçün). Tərtibatçı - Səfərəliyeva. Bakı, Azmuzqiz, 1961, s. 35. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Səs və fortepiano üçün. Bakı, Işıq, 1975, s. 49-57.

MUSİQİLİ KOMEDİYALAR

1909

9. Ər və arvad - Üç pərdəli. Əlyazma. Üzeyir Hacıbəyovun librettosu.

24 may, 1910 - Bakıda, müəllifin şərəfinə Nikitin Qardaşlarının Teatr-Sirkində premyera. Baş rollarda: H. Sarabski (Mərcanbəy), A. Ağdamski (Minnət xanım), M. A. Əliyev (Kərbəlayi Qubad), M. X. Terequlov (Səfi), İ. Kələntərov (Yeter), Ərimov (Gülpəri). Rejissor H. Ərəblinski, dirijor Üzeyir Hacıbəyov.

Nəşr. Libretto. Kitab: Musiqili komediyalar, Bakı. Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı, 1959, s. 21-48. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Əsərləri. 1-ci cild. Bakı. Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı, 1964, s. 43-70.

Xor Ey səba yeli. Kitab: Məktəb nəğmələri, Azərbaycan Not Nəşriyyatı, 1924-1925, s. 1-2.

1910

10. O Olmasın, bu olsun - Beş pərdəli. İlkin variantı üç pərdəli idi (Hamam səhnəsi 1915 ildə yazılmışdır). Əlyazma. Üzeyir Hacıbəyovun librettosu.

25 aprel, 1911-ci ildə Bakıda, Mayılov Qardaşları Teatrında premyera. Baş rollarda: H. Sarabski (Sərvər), M. A. Əliyev (Məşədi İbad), A. Ağdamski (Gülnaz), M. Terequlov (Həsən bəy), Xumarə (Sənəm), A. Hüseyinzadə (hambal). Dirijor müəllifdir.

Komediya Zaqafqaziya, Dağıstan, və Orta Asiyanın bir sıra şəhərində, və həmçinin xaricdə (Bolqarıstan, Türkiyə) tamaşaya qoyulmuşdu. Bu günlər də tamaşa uğur qazanır. Libretto gürcü, erməni, tatar, rus və SSSR-i millətlərinin başqa dillərinə də tərcümə olunmuşdur.

Nəşr. Libretto. Bakı, Orucov Qardaşları tipografiyası, 1912, 1916. Kitab: Musiqili komediyalar. Bakı, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı, 1959, s. 49-92. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Əsərləri. 1-ci cild, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı, 1964, s. 71-116.

Komediya iki dəfə ekranlaşdırılmışdır. 1919-cu ildə Yaltada, V. Papazyan və Lakka tərəfindən; 1956-cı ildə Bakıda, Sabit Rəhmanın ssenarisi əsasında. H. Seyidovun quruluşunda. Musiqi redaktəsi Fikrət Əmirovundur.

1913

11. Arşın Mal Alan - Dörd hissəli libretto. Üzeyir Hacıbəyov.

25 oktyabr, 1913-cü ildə Hacı Zeynalabın Tağıyev adına Teatrda premyera. Baş rollarda: H. Sarabski (Əsgər), A. Ağdamski (Gülçöhrə), A. Hüseyinzadə (Sultan bəy), Gülsibah xanım (Cahan xala), M.Terequlov (Süleyman), A. Olenskaya (Asya), X. Hüseyinov (Vəli). Rejissor H. Ərəblinski.

1938-ci ildə musiqili komediya Moskvada keçirilən Azərbaycan İncəsənətinin Birinci Dekadası günlərində göstərilmişdir. Rollarda: Bülbül (Əsgər), H. Hacıbababəyov (Süleyman), A. Hüseyinzadə (Sultan-bəy), S. Mustafayeva (Gülçöhrə), E. Axundova (Asya), A. Rzayeva (Telli), A. Anatollu və Şaraplı (Vəli), A. Məmmədova (Cahan xala). Quruluşçu rejissor İ. Hidayətzadə, rəssam A. Sultanov. Tamaşa Səid Rüstəmovun rəhbərliyi altında azərbaycan xalq çalğı alətləri orkestri ilə müşayiət olunurdu.

Libretto bir çox dillərə tərcümə olunmuşdur: fransız, alman, polyak, ingilis, ərəb, fars, gürcü, erməni, ukrayna, belorus və başqaları. Rus dilinə tərcümə: Mirzə Fətəli Axundov (1917), B. Bas (1938), A. Yakovlev və D. Qlikşteyn (1939), R. Xəlilov və L. Zorin (1952).

1952-ci ildə Arşın Mal Alan .S.Stanislavski və V.İ. Nemiroviç-Dançenko adına Moskva Teatrının səhnəsində tamaşaya qoyulmuşdur. Quruluşçu rejissor V.Kandelaki, dirijor İ. Bayn, rəssam M. Çikovani, baletmeyster İ. Arbatov. Rollarda: R. Behbudov (Əsgər), Q. Lazarenko, Q. Zenkova (Gülçöhrə), S. Qalemba, A. Storikova (Cahan), V. Filimonov (Suleyman), N. Tilichenko (Vəli), S. Kandelaki (Sultan-bey), O. Borisova (Asya), Balentsova (Telli) və başqaları.

Musiqili komediya həmçinin Sovet İttifaqının və xarici ölkələrin bir çox şəhərində səhnəyə qoyulmuşdur - Nyu-York, Paris, London, Sofiya, Belqrad, İstanbul, Tehran, Qahirə, Varşava və s.

Nəşr. Libretto. Bakı, Orucov Qardaşlarının tipografiyası, 1914, 1916, 917; Bakı, Respublika İncəsənət işləri üzrə idarə, 1938; Kitab: Musiqili komediyalar, Bakı, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı, 1959, s. 93-136. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Əsərləri. 1-ci cild. Bakı, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı, 1964, s. 181-223.

4-cü aktdan Gülçöhrənin ağlaşı. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Leyli və Məcnun və Arşın Mal Alan operalarından parçalar (səs və fortepiano üçün). Rus dilinə tərcümə M.Artsıbaşevindir. Moskva: Muzqiz, 1938, s. 25-29; Kitab: Üzeyir Hacıbəyov, Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Tərtibatçı və redaktor A.Abbasov. Tərcümə A.Yakovlevindir, Bakı, Işıq, 1975, s. 18-22.

Suleymanın kupletləri. Rus dilinə tərcümə M. Artsıbaşevindir (səs və fortepiano üçün). Kitab: Leyli və Məcnun və Arşın mal alan operalarından parçalar Moskva: Muzqiz, 1938, s. 30-32.

Musiqili komediya mövzusunda fantaziya (skripka və fortepiano üçün). Müəllif N. A. arnitskaya. Bakı, Azmuzqiz, 1939.

Arşın mal alan (klavir). Musiqi redaktoru B.İ.Zeydman. Bədii redaktor Sabit Rəhman. Bakı, Azmuzqiz, 1948. 188 səhifə; Bakı, Azmuzqiz; 1958, 172 səhifə. Redkollegiya: M. Əhmədov, B. Zeydman; Ş. Kərimova, B. Məmmədova, S. Rüstəmov, S. Rəhman.

3-cü aktdan Asyanın rəqsi. Tar, kamança və fortepiano üçün. Azmuzqiz, 1953, 7 səhifə.

Arşın mal alandan parçalar; Əsgərin ariyası, Gülçöhrənin elegiyası, Vəli və Tellinin dueti. Kitab: SSSR millətlərinin klassik musiqisi antologiyası. 2-ci buraxılış, Moskva: Muzqiz, 1956, s. 286-305. s. 286-305.

Əsgərin ariyası (səs və fortepiano üçün). Bakı, Azmuzqiz, 1962. 7 səhifə. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Tərtibatçı və redaktor A. Abbasov. Tərcümə A. Yakovlevindir, Bakı, Işıq, 1975, s. 10-17.

Qramofon yazması. Musiqili komediya Arşın mal alan, ZSD 035135-42. Redaktor - Niyazi. İfaçılar: R. Behbudov (Əsgər), F. Qasımova (Gülçöhrə), mətni oxuyur L. Bədəlbəyli; A. Haqverdiyev (Sultan bəy), mətni oxuyur S. Rzayev; Ş. Qasımova (Cahan), mətni oxuyur M. Novruzova; M. Bədirov (Suleymanov), mətni oxuyur H. Turabov; X. Qasımova (Asya), mətni oxuyur B. Şəkinskaya; H. Hüseynov (Vəli), mətni oxuyur A. Siyavuş; N. Məmmədova (Telli), mətni oxuyur Ofeliya Aslan, E. Novruzovun rəhbərliyi altında Dövlət Kapellasının qadınlar qrupu. Üzeyir Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri. Dirijor SSSR-i Xalq Artisti Niyazi.

Komediya 4 dəfə Bakıda ekranlaşdırılmışdı: 1916-cı ildə Belyakov tərəfindən; 1917-ci ildə Svetlov tərəfindən; 1945-ci ildə - rejissorlar R. Təhmasib və Leşenko, quruluş Sabit Rəhmanın, musiqi redaktoru Niyazi; 1960-cı ildə rejissor T. Tağızadə, quruluş M. Dadaşov və Tağızadənin, musiqi redaktoru F. Əmirov.

İNSTRUMENTAL MÜŞAYİƏTLİ XOR ÜÇÜN ƏSƏRLƏR

1930

12. Himn. Sovet hökumətinin Bakıda bərqərar olmasının 10-illik yubileyinə həsr olunmuşdur. Xor və simfonik orkestr üçün. Sözləri Üzeyir Hacıbəyovundur. Premyera - Bakı, 1930.

1934

13. Kantata. M.Firdovsinin 1000-illik yubileyinə həsr olunmuşdur. Xor və simfonik orkestr üçün. Premyera - Bakı, 1934.

14. Qızıl Ordu marşı . Solist və fortepiano ilə müşayiət olunan xor üçün. Sözləri M.S. Ordubadinindir (rus dilinə tərcümə Y. Fidlerindir). Bakı, Azmuzqiz, 1934, s. 5-7.

1936

15. Xalq çalğı alətləri ansamblı (və ya fortepiano) ilə müşayiət olunan Azərbaycan xalq mahnılarının aranjmanı. Ay bəri bax, Gedək gəzək bağçada, Aman nənə, Nə gözəldir.

Premyera - Bakı, 1936. Rus dilinə tərcümə P.Pançenkonundur. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Azərbaycan xalq mahnıları. Bakı, Azmuzqiz, 1954, 30 s.

16. Xalq çalğı alətləri ansamblı (və ya fortepiano) ilə müşayiət olunan Azərbaycan xalq mahnılarının aranjmanı: Lo-lo, Sən gözəl, Ləlli. Premyera - Bakı, 1936.

17. Süvari marşı. Forteplano ilə müşayiət olunan xor üçün.

18. Piyadalar marşı. Forteplano ilə müşayiət olunan xor üçün.

1938

19. Solist, xor, simfonik orkestr və rəqs qrupu üçün kantata. Sözləri Suleyman Rüstəmindir. Premyera - Bakı, 1938. Rus dilinə tərcümə İ. Oratovskinindir. Bakı, Azərnəşr, 1950. 10 səhifə.

20. Ölməz sənətkar - M. F.Axundovun 125-illik yubileyinə həsr olunmuşdur. Forteplano ilə müşayiət olunan xor üçün. Sözləri Hüseyn Natiqindir. Premyera - Bakı, 1938.

1939

21. Müasir mövzuya həsr olunmuş kantata. Solist, xor, simfonik orkestr və rəqs qrupu üçün. Sözləri Suleyman Rüstəmindir. Premyera - Bakı, 1939.

1942

22. Vətən və cəbhə kantatası. Solist, xor, simfonik orkestr və rəqs qrupu üçün. Sözləri Üzeyir Hacıbəyovundur. Premyera - Bakı, 1942-ci il.

1945

23. Azərbaycan SSR Dövlət Himni. Xor və simfonik orkestr üçün. Sözləri Səməd Vurğun və Suleyman Rüstəmindir. Premyera - Bakı, 1945, Azmuzqiz, 1946, 14 səhifə.

24. Qələbə himni. Xor və simfonik orkestr üçün. Sözləri Səməd Vurğunundur. Premyera - Bakı, 1945.

1947

25. Nizami Gəncəvinin 800-illik yubileyinə həsr olunmuş kantata. Xor və simfonik orkestr üçün. Sözləri Suleyman Rüstəmindir. Premyera - Bakı, 1947.

ORKESTR ÜÇÜN ƏSƏRLƏR

1928-1933

26. Kolxoz çöllərində. Xalq çalğı alətləri orkestri üçün. Premyera - Bakı, 1928-1929.

27. Arazbarı. Simfonik orkestr üçün. Premyera - Bakı, 1930. Partituranın nəşri: Bakı, Azmuzqiz, 1953, 21 səhifə, orkestr səsləri - 94 səhifə.

28. Təntənəli marş. Azərbaycan türk teatrının 10-illik yubileyinə həsr olunmuşdur. Premyera - Bakı, 1930.

29. Fantaziya N 1. Xalq çalğı alətləri orkestri üçün. Premyera - Bakı, 1931. Tar və fortepiano üçün transkripsiya. Bakı, Azmuzqiz, 1954, 25 səhifə.

30. Fantaziya N 2. Xalq çalğı alətləri orkestri üçün. Premyera - Bakı, 1931.

Transkripsiyalar: tar və fortepiano üçün - Azərnəşr, 1954, 24 səhifə; iki fortepiano üçün. Müəlliflər - M. Əliyeva və Y. Perevertaylo. Bakı, Azərnəşr, 1969, 46 səhifə.

31. Cəngi. Xalq çalğı alətləri orkestri üçün. Premyera - Bakı, 1941. Forteplano üçün transkripsiya V. Apresovundur. Bakı, Azərnəşr, 1942; 1956, 6 səhifə.

Kitab: Yaxşı yol, Cəngi. Forteplano üçün transkripsiya V. Apresovundur. Bakı, Azmuzqiz, 1956, s. 6-11.

KAMERA-İNSTRUMENTAL ƏSƏRLƏRİ

32. Aşıqsayağı. Skripka, violonçel və fortepiano üçün. Premyera - Bakı, 1931. Bakı, Azərnəşr, 1937. Redaktor L. Rudolf. Bakı, Azərnəşr, 1951, 13 səhifə.
33. Uşaq albomu. Forteplano üçün. Tərtib edəni .Səfərəliyeva. Bakı, Azmuzqiz, 1961, 37 səhifə.
34. Forteplano üçün sonatina (2-ci hissə). Kitab: L.Yeqorova, R.Sidoroviç. Forteplano üçün dərslik. Redaktor .Səfərəliyeva. Bakı, Azərnəşr, 1965, s. 27-28.
35. Uşaq pyesləri (uşaq pyesləri və aranjmanlar): Uşaq və buz, Yaxşı yol, Qızıl Əsgər Marşından parça, Yaxşı Yol mahnısından parça, Mahnı, Şur tərzində nəğmə, Laylay, Bayatı-Şiraz tərzində nəğmə, Quş qondu (Üzeyir Hacıbəyovun aranjmanı), Yetim quzu (Üzeyir Hacıbəyovun aranjmanı), Şur tərzində nəğmə, Segah tərzində nəğmə, Küçələrə su səpmişəm (Üzeyir Hacıbəyovun aranjmanı), Qara qız (Üzeyir Hacıbəyovun aranjmanı), Şahnaz tərzində nəğmə, Əmək şəfəqləri (Üzeyir Hacıbəyovun aranjmanı), Laylay (Üzeyir Hacıbəyovun aranjmanı), Azərbaycan xalq mahnısı (lentə alanı Üzeyir Hacıbəyov, aranjman edəni Q. Burnşteyn), Mahnı (aranjman edəni Q. Burnşteyn), Çargah tərzində nəğmə, Əsgər Marşı, Koroğlu operasından qızların xoru, Kiçik pyes, Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikasının Dövlət Himni və s. Kitab: L. Yeqorova, R. Siroviç. Forteplanonun ibtidai tədrisi üçün dərslik (redaktoru .Səfərəliyeva), 1-ci buraxılış, Bakı, Azmuzqiz, 1949, s. 14, 16, 23, 29, 33, 37, 57, 63, 64, 68, 69, 71, 74, 77, 81, 83, 90, 93, 97, 104, 106, 114, 130, 135, 136, 142, 2-ci buraxılış, Bakı, Azmuzqiz, 1963, s. 18, 22, 23, 29, 37, 50, 63, 65, 68, 69, 71, 78, 82, 87, 92, 93, 96; 105, 127, 144, 150-153. 3-cü buraxılış. Bakı. Azmuzqiz, 1955, s. 18, 22, 29, 37, 50, 64, 65, 68, 69; 71, 78, 82, 87, 92, 94, 96, 105, 106, 127, 141, 142, 144, 150. 4-cü buraxılış. Bakı, Azmuzqiz, 1960, s. 12, 13, 16, 17, 20, 27, 48, 66, 68, 70, 73, 82, 86, 91, 98, 113, 114, 127, 145, 148. 5-ci buraxılış. Bakı, Azmuzqiz, 1963, s. 12-13, 16, 20, 27, 66, 67, 70, 73, 82, 86, 91, 95, 96, 98, 100, 114-117, 127, 145, 148, 6-cı buraxılış. Bakı, Azmuzqiz, 1969, s. 18, 20, 21, 27, 66, 67, 73, 82, 86, 91, 95, 96, 98, 100, 113, 114, 127, 145, 148. 7-ci buraxılış: Bakı, Azmuzqiz, 1974, s. 18, 20, 27, 66, 67, 70, 73, 82, 86, 90, 95, 98, 100, 113, 114, 127, 145, 148.

XOREOQRAFİ MİNİATÜRLƏR

1919

36. Azərbaycan. Premyera - Bakı, 1920.
37. Qaytağı (Ləzginka), (Dağıstan). Premyera - Bakı, 1920.

ROMANSLAR

1941

38. Sənsiz. Səs və fortepiano üçün. Sözləri Nizaminindir. Azərbaycan dilinə tərcümə edəni Cəfər Xəndan. Rus dilinə tərcümə edəni L. Zaltsman. Bakı, Azərneşr, 1940. 10 s.; 1945, 11 s.; 1956, 15 s. Kitab: Nizami Gəncəvi. Bakı, Azmuzqiz, 1947, s. 9-20. Forteplano üçün aranjan edəni Q. Burnşteyn. Kitab: Sənsiz, Sevgili canan. Bakı, Azərneşr, s. 5-15. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Tərtib və redaktə edəni A. Abbasov. Tərcümə edəni P. Pavçenko. Bakı, Işıq, 1975, s. 58-69.

1943

39. Sevgili canan. Səs və fortepiano üçün. Sözləri Nizaminindir. Azərbaycan dilinə tərcümə edəni Mirvarid Dilbazi. Rus dilinə tərcümə edəni L. Zaltsman. Bakı, Azərneşr, 1944, 9 s.; 1956, 8 s. Kitab: Nizami Gəncəvi. Bakı, Azmuzqiz, 1947, s. 21-27. Forteplano üçün aranjan edəni Q. Burnşteyn. Kitab: Sənsiz və Sevgili canan. Bakı, Azərneşr, 1966, s. 16-21; Kitab: Üzeyir Hacıbəyov, Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Tərtib və redaktə edəni A. Abbasov. Tərcümə edəni P. Pançenko. Bakı, Işıq, 1975, s. 70-75.

MAHNILAR

1927

40. Yetim quzu. Səs və fortepiano üçün. Kitab: Azərbaycan türk nəğmələri. Bakı, Azmuzqiz, 1927.

41. Bir quş düşdü havadan. Səs və fortepiano üçün. Kitab: Azərbaycan türk nəğmələri. Bakı, Azmuzqiz, 1927.

1930

42. Qara göz. Xalq çalğı alətləri ilə müşayiət olunan səs üçün. Sözləri Hüseyn Natiqindir. Premyera - Bakı, 1930.

1932

43. Komsomolçu qız. Səs və fortepiano üçün. Sözləri M. Təhmasibindir. Rus dilinə tərcümə edəni A. Yakovlev. Bakı, Azərneşr, 1934, 4 s.

1933-1940

44. Süvari. Səs və fortepiano üçün. Sözləri Hüseyn Natiqindir. Mahnı Qızıl Ordunun 3-iliyinə həsr olunmuşdur.

45. Pilotlar. Səs və fortepiano üçün. Sözləri M. Seyidovundur. Rus dilinə tərcümə edən S. Nevedov. Bakı, Azmuzqiz, 1953, 3 səhifə.

1941-1945

46. Çağırış. Sözləri S.Əliyevanıdır. Rus dilinə tərcümə edən V. Kozlov. Bakı, Azmuzqiz, 1941, 7 s. İlk versiyada bu mahnı Mazut adlanırdı və 30-cu illərin əvvəllərində yazılmışdır.

47. Vətən ordusu. Səs və fortepiano üçün. Sözləri Səməd Vurğunundur. Rus dilinə tərcümə Y. Fidler və L. Zaltsmanındır. Kitab: Döyüşçü mahnıları. Bakı. Kommunist qəzeti nəşriyyatı (azərbaycan dilində). 1942, s. 6-7.

48. Yaxşı yol. Səs və fortepiano üçün. Sözləri Suleyman Rüstəmindir. Rus dilinə tərcümə edən Y. Fidler. Kitab: Döyüşçü mahnıları. Bakı, Kommunist qəzeti nəşriyyatı (azərbaycan dilində). 1942, s. 3-5.; Kitab: Zəfər bizimdir. Bakı, Azmuzqiz, 1943, s. 2-5; Bakı, Azmuzqiz, 1956, 19 s. Forteplano üçün transkripsiya V. Apresovundur. Bakı, 1943; Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Tərtib və redaktə edən A. Abbasov. Bakı, Işıq, 1975, s. 85-87.

49. Ananın oğluna nəsihəti. Səs və fortepiano üçün. Sözləri Mirzə Bayramovundur. Rus dilinə tərcümə edən Y. Fidler. Bakı, Azərnəşr, 1942, 6 s. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov, Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Tərtib və redaktə edən A. Abbasov. Bakı, Işıq, 1975, s. 76-80.

50. Şəfqət bacısı. Səs və fortepiano üçün. Sözləri Səməd Vurğunundur. Rus dilinə tərcümə edən L. Zaltsman. Bakı, Azmuzqiz, 1942, 4 s. Kitab: Üzeyir Hacıbəyov. Seçilmiş ariya, romans və mahnılar. Tərtib və redaktə edən A. Abbasov. Bakı, Işıq, 1975, s. 81-84.

51. Döyüşçülər marşı. Səs və fortepiano üçün. Sözləri Səməd Vurğunundur. Tərcümə edən Y. Fidler və L. Zaltsman. Kitab: Döyüşçü mahnıları. Bakı, Kommunist qəzeti nəşriyyatı (azərbaycan dilində). 1942, s. 9-11. Kitab: Cəbhəyə. Bakı, 1942, s. 24.

MİLLİ MELODİYALARIN LENTƏ YAZILMASI VƏ ARANJMANI

52. Azərbaycan türk nəğmələri. Səs və fortepiano üçün. Lentə alma və harmonizasiya Üzeyir Hacıbəyov və M. Maqomayevindir. Bakı, Azərnəşr, 1927, 51 s.

REDAKTƏ VƏ KONSULTASIYA

53. İbtidai not savadı. Bakı, 1931, 76 s. Müəlliflər: A. Zeynallı, S. Rüstəmov, F. Əfəndizadə, A. Həsənzadə.

54. S. Rüstəmov. Tar məktəbi. Bakı, 1935, 32 s.

55. D. Həsənova. amança məktəbi. Bakı, 1940. 128 s.
56. P. İ. Çaykovski. Məqalələr (azərbaycan dilində). Bakı, 1940, 74 s.
57. Döyüşçü mahnıları. Bakı, 1942, 23 s.
58. SSSR-i xalq artisti Üzeyir Hacıbəyovun kompozisiya sinfinin tələbələri tərəfindən Azərbaycan tərzində yazılmış iki sonata. Bakı, Azmuzqiz, 1943, 14 s.
59. Tar üçün etüdlər. Tərtib edəni Adil Gəray. Bakı, 1943, 31 s.
60. K. Səfərəliyeva. Azərbaycan tərzində yaradılmış pyeslər. Fortepiano üçün. Bakı, 1945, 51 s.
61. K. Qasimov, Müslüm Maqomayev. Bakı, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Nəşriyyatı. 1948, 72 s.
62. Azərbaycan incəsənəti. Məqalələr, 1-ci cild, Bakı, 1949, 122 s.
63. Azərbaycan incəsənəti. Məqalələr. 2-ci cild. Bakı, 1949, 143 s.